

*'Ik lag in coma
in een fabelachtig
mooie wereld'*

Mystieke ervaringen

DEZE MENSEN MAAKTEN IETS MEE DAT HUN LEVEN COMPLEET
VERANDERDE. EN OOK HUN BLIK OP HET LEVEN.

TEKST: KATJA KREUKELS | FOTOGRAFIE: SJAAK VERBOOM

TON SCHULTEN,
KUNSTSCHILDER (83)

'Ik probeer dat gevoel steeds terug te halen dat ik had toen ik in 1991 in coma raakte. Dat was na een ernstig auto-ongeluk op Tenerife. Mijn vrouw en ik en een bevriend stel werden aangereden door een BMW met een dronken chauffeur. Daarna lag ik helemaal in puin. Ik was een week van de wereld, lag in coma, maar trad op datzelfde moment binnen in een andere wereld met zuivere muziek en fabelachtig mooie kleuren. Het was er vredig. Toen ik ontwaakte en naar een witte ziekenhuismuur keek, vond ik dat zo vreselijk jammer. Ik had echt over de horizon gekeken naar een fantastische plek en voelde een groot vertrouwen in het hiernamaals. Ik wist toen dat onze geest zou

blijven voortleven. Dat gaf me veel steun. Mijn geloof werd daardoor sterker. Ik twijfelde niet meer en voelde me minder onzeker dan vroeger. Deze ervaring heeft mijn leven veranderd. Ik ben er echt van overtuigd dat er meer is tussen hemel en aarde. Het leven is een geschenk, elke dag weer. Sindsdien probeer ik de kleuren uit dat visioen terug te roepen en te vertalen naar het doek. Dan ben ik aan het schilderen en denk ik: kan ik nog verder? Kan ik nog dichterbij dat gevoel komen van toen? En kan ik mijn innerlijke blijdschap delen met anderen? Dat voel ik als mijn taak. Mijn schilderijen zijn in feite een oproep tot optimisme, hoop en vreugde. En als ik sterf, is dat met een glimlach op mijn gezicht. Ik weet dat mijn leven niet voor niks is geweest.'

*‘Opeens lag
de ring daar
voor me in de
sneeuw’*

**FRÉDÉRIQUE SPIGT, ZANGERES,
ACTRICE EN SCHILDERES (64):**

‘Een van mijn dierbaarste erfstukken is een klein gouden ringetje met een rode ruitvormige robijn. Ik kreeg het van mijn moeder na haar dood in 1993. Ik droeg dat ringetje nooit. Pas toen ik voor het eerst optrad met een strijkkwartet in het Rotterdamse Parkzicht had ik de ring om mijn pink, als een soort talisman. Ik was zenuwachtig en dacht dat haar nabijheid zou helpen. Het optreden werd een groot succes. Toen ik bij thuiskomst de hond uitliet, merkte ik dat de ring weg was. Mijn euforie over het optreden sloeg om in blinde paniek. Mijn moeder en ik hadden een sterke band, ook al spraken we niet veel met elkaar. Ze had in een jappenkamp gezeten en droeg een groot verdriet in zich. Toen ze ouder werd, sprak ze helemaal niet meer. Tot ze na jaren van zwijgen en een zwaar ziekbed ‘Ik ook van jou’ zei als antwoord op mij. Ik vond de ring niet. Bij de concertzaal hebben ze echt alles binnenstebuiten gekeerd. Tien dagen later wandelde ik met mijn hond in de sneeuw, keek omhoog naar de sterren en riep wanhopig: ‘Mam, ik wil mijn ring terug. Ik vind het zó erg!’ En opeens lag ie daar. Voor me in de sneeuw. Ik vloog de lucht in van vreugde. Was dit stom toeval? Ik weet het niet. Wat kunnen wij mensen op dat kleine blauwe bolletje in dat oneindige universum nou echt bevatten? Ik weet wél dat de ring voor mij een geschenk uit de hemel was. En ik denk stiekem dat mijn moeder me heeft geholpen.’

*‘Gevangen in een
kapotte lift voelde ik
totale overgave’*

**ERIK SMITHUIS,
ONDERNEMER EN SPREKER (51)**

‘De mooiste ervaring van mijn leven speelde zich letterlijk af tussen hemel en aarde. Ik was in 2010 met mijn goede vriend Peter de stad Dubai aan het verkennen. Peter wilde heel graag de hoogste toren ter wereld op: de 829,8 meter hoge Burj Khalifa. Ik hou niet van kleine liftruimtes. Maar onder het mom van ‘je leeft maar één keer’ heb ik me laten overhalen. We schoten in zestig seconden met de lift naar een etage op 555 meter hoogte. Alle wolkenkrabbers onder ons waren net potloodjes. We zagen de woestijn en opgespoten palmeilanden. Toen we met de lift teruggingen, hoorden we na twee, drie seconden een knal. Het licht viel half uit en de lift stond volledig stil. Is er brand? Of een aanslag? Er schoot van alles door mijn hoofd, maar wat het ook was: we zaten als ratten in de val. Ik denk dat op dat moment mijn brein op zoek ging naar oplossingen, maar iets in mijn hoofd werd uitgeschakeld. Ik voelde geen angst, maar uitsluitend liefde, vertrouwen en vrijheid. Ik ging op de grond zitten met mijn ogen dicht. Tijd en ruimte verdwenen. Ik voelde de eenheid in alles. Iedereen was gelijk. Er was geen onderscheid meer. Geen oordeel. Ik voelde mij volledig gedragen. Na een uur was het liftdefect opgelost en stonden we weer met beide voeten op de aarde. Maar in mij was iets blijvend veranderd. Alsof mijn ogen verder waren opengegaan na dat moment van totale overgave. Ik zag dat er meer is dan het aardse leven. Ik zag dat we allemaal met elkaar zijn verbonden.’

*'Mijn liefde
veroorzaakte
een intense
bloemengeur'*

FRÉDÉRIQUE NEPVEU,
LERARES FRANS (65):

'Het was 2013. Een goede vriendin was bij mij thuis op de thee. Ze vertelde over haar huwelijksproblemen. Ze wilde weg bij haar man, en begon te twijfelen of dat wel een goede beslissing was. Ik had haar nog nooit zo wanhopig gezien en leefde intens met haar mee. Die avond in mijn slaapkamer dacht ik weer aan haar en sloeg in gedachten mijn armen om haar heen met al mijn liefde. Ze belde me de volgende ochtend op om zich te verontschuldigen dat ze me zo belast had met haar verhaal. En om te vertellen dat ze wat vreemds had meegemaakt. Ze kwam de avond ervoor in haar slaapkamer en daar

hing een intense bloemengeur, die heel lang bleef hangen. Ik vroeg haar welke geur. 'Lelietjes-van-dalen,' zei ze. Ik dacht meteen: dat was ik. Vanaf mijn elfde is dat mijn geur. Mijn vader gaf me toen een flesje eau de toilette cadeau. Mijn vriendin en ik vonden het allebei heel apart. Ik heb wel eens geuren van overledenen geroken: de rozenlucht van een tante, de rookgeur van mijn schoonvader en de citroengeur van een vriend. Maar dat ik ook zelf een geur kon overbrengen? Deze ervaring was voor mij het ultieme bewijs hoe krachtig positief denken kan zijn. Voor deze vriendin was het heel troostrijk dat ik in gedachten zo dicht bij haar was, zonder dat ze dat had gevraagd.'